

Till
Vilhelmina Kommun
Allmänna utskottet

Uppdaterad Riktlinje för god ekonomisk hushållning

Ingress - kort sammanfattning av ärendet

Riksdagen fattade under 2023 beslut om nya regler relaterat till god ekonomisk hushållning. De nya reglerna börjar gälla från redovisningsår 2024 och innebär en möjlighet att avsätta medel till nya resultatreserven som kommer ersätta resultatutjämningsreserven.

Därför bör Vilhelmina Kommun revidera sina riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Förslag till beslut:

att anta reviderad riktlinje för god ekonomisk hushållning

VILHELMINA KOMMUN
Ekonomiavdelningen, Allmänna utskottet

Anna Stenvall
Ekonomichef

Karl-Johan Ottosson
Kommunchef

**VILHELMINA
KOMMUN**

VUALTJEREN TJIELTE

Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Och hantering av resultatreserven

Kommunstyrelsen/Ekonomienheten XX-XX-XX

Innehållsförteckning

1.	Inledning.....	3
2.	God ekonomisk hushållning	3
2.1	Mål i det verksamhetsmässiga perspektivet.....	4
2.2	Finansiella mål.....	5
2.3	Uppföljning av verksamhetsmål och finansiella mål	5
3.	Resultatreserv (RER)	6
3.1	Avsättning till resultatreserven	6
3.2	Disponering av resultatreserven.....	7
4.	Resultatutjämningsreserv (RUR).....	8
4.1	Disponering av resultatutjämningsreserven	8

1. Inledning

Riksdagen fattade under år 2023 beslut om nya regler relaterat till god ekonomisk hushållning. De nya reglerna gäller från och med räkenskapsår 2024 och innebär en möjlighet att reservera medel till en resultatreserv (RER) i syfte att uppnå god ekonomisk hushållning. Riksdagens beslut innebär även att den tidigare möjligheten att reservera medel till resultatutjämningsreserven (RUR) har tagits bort, där sista reserveringen var möjlig under räkenskapsåret för 2023. De kommuner som vid ikraftträdandet av de nya reglerna år 2024 hade en RUR får ha kvar och nyttja den till och med räkenskapsår 2023.

Kommuner ska enligt kommunallagen bedriva verksamheten med ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige ska fatta beslut om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Riktlinjerna om god ekonomisk hushållning ska kopplas både till kommunens finansiella mål och till kommunens verksamhetsmål. Om kommunen har en resultatreserv (RER) och kvarvarande resultatutjämningsreserv (RUR) ska riktlinjerna som kommunfullmäktige beslutar om för god ekonomisk hushållning även omfatta hantering av dessa.

Dessa riktlinjer är till för att uppfylla dessa lagkrav samt att skapa mer långsiktighet och tydlighet i Vilhelmina kommuns verksamhet och planering.

2. God ekonomisk hushållning

Grunden för god ekonomisk hushållning är ett långsiktigt tänkande. God ekonomisk hushållning kännetecknas enligt lagstiftningen av att en kommun inte bör förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov. Det kommunala balanskravet innebär att det ska råda balans mellan inkomster och utgifter. Varje generation ska själva stå för de kostnader de ger upphov till. Annars kommer morgondagens medborgare få betala, inte bara den verksamhet de själva konsumerar utan även för tidigare generationers överkonsumtion.

Kommunen ska ha god ekonomisk hushållning både i ett finansiellt och i ett verksamhetsmässigt perspektiv. Det finansiella perspektivet anger de ekonomiska förutsättningarna eller ramarna för den verksamhet som kommunen bedriver, medan verksamhetsperspektivet anger kommunens förmåga att bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt.

För att nå en god ekonomisk hushållning har kommunen definierat:

- Mål i det verksamhetsmässiga perspektivet
- Finansiella mål
- Hantering av resultatreserv och resultatutjämningsreserv

2.1 Mål i det verksamhetsmässiga perspektivet

Kommunfullmäktige beslutar om perspektiv och riktlinjer som sedan utskotten och nämnderna kopplar mål till. Verksamheterna kopplar effekter och indikatorer mot utskottens och nämndernas mål. För Vilhelmina Kommun är följande perspektiv och riktlinjer antagna.

Perspektiven som rör god ekonomisk hushållning är effektivitet och samhällsutveckling. De mål som är kopplade till dessa perspektiv är:

EFFEKTIVITET

- Kommunstyrelsen verksamhet ska planeras och genomföras kostnadseffektivt, stödprocesserna ska styras utifrån utskottets/verksamhetens krav. Digitaliseringsgraden ska öka i verksamheterna.
- Effektiviteten ska vara god och måluppfyllnaden ska vara hög.
- Alla ska ha möjlighet till delaktighet i, och inflytande över, sitt lärande.
- Miljö- och byggnadsnämndens verksamhet ska planeras och genomföras kostnadseffektivt. Digitaliseringsgraden ska öka.

SAMHÄLLSUTVECKLING

- Kommunstyrelsens resurser och processer ska så långt som möjligt samordnas internt och externt. Tillsammans med andra skapa förutsättningar för en bred och växande arbetsmarknad i samverkan med kommunens företag, snabb etablering i arbetsliv och samhälle.
- Alla ska ges möjlighet att nå så långt som möjligt i sitt lärande.
- God och hållbar livsmiljö. Miljö- och byggnadsnämnden ska verka för en livskraftig, attraktiv och långsiktigt hållbar fjällkommun.

2.2 Finansiella mål

Genom att fastställa långsiktiga finansiella mål blir dessa styrande för vad kommunen långsiktigt vill uppnå i fråga om förmögenhetsutveckling, vad den löpande verksamheten kan kosta, vilka resultatnivåer som krävs, investerings-verksamhetens omfattning och finansiering.

För att säkerställa den framtida välfärden och en positiv utveckling i Vilhelmina Kommun krävs en hållbar god ekonomisk utveckling. Omvänt innebär en svag ekonomi begränsning i möjligheten att utveckla den kommunala verksamheten och göra nödvändiga investeringar.

	Mål
Årets resultat i % av skatter och bidrag	1%
Investeringar	Egenfinans
Soliditeten inkl pensionsförpliktelser	Ska förändras positivt, från tidigare nivå på 23,9%
Amortering	5 mkr

2.3 Uppföljning av verksamhetsmål och finansiella mål

Uppföljning av verksamhetsmål och finansiella mål om god ekonomisk hushållning ska ske vid Delårs- och Årsbokslut.

Hur väl kommunen har uppnått mätvärdet på indikatorerna graderas med tre olika nivåer: Uppnått, delvis uppnått eller ej uppnått.

Uppnått: Samtliga av kommunens mätvärden är uppnådda, alternativt de flesta är uppnådda, max fyra delvis uppnått samt ingen ej uppnått.

Delvis uppnått: Samtliga av kommunens mätvärden är delvis uppnådda, max två ej uppnådda.

Ej uppnått: Merparten av kommunens mätvärden är ej uppnådda.

3. Resultatreserv (RER)

I kommunallagen, 11 kap 14§, regleras kommunala resultatreserven, RER. RER innebär en möjlighet för kommuner att på ett ansvarsfullt sätt reservera en del av överskottet i goda tider för att sedan använda medlen för att uppnå god ekonomisk hushållning vid sämre tider. Det ska framgå av riktlinjer för God ekonomisk hushållning när medel får reserveras till RER samt hur reserverade medlen får användas. Villkoren för användningen ska också framgå. Exempelvis kan RER användas för att täcka vissa särskilda, planerade kostnader ett enskilt år för att uppnå god ekonomisk hushållning i framtiden, exempelvis kostnader som uppstår vid en omstrukturering av verksamheter. RER bör också kunna användas vid oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall, så länge det bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning.

Reservering av medel till Resultatreserven kan tidigast göras i samband med årsredovisningen för år 2024. Om medel från en resultatreserv har använts ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts.

Reservering till resultatreserven får göras med högst ett belopp som motsvarar det lägsta av den del av årets resultat efter balanskravsutredningen som överstiger 1% av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, eller 2 % av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, om det egna kapitalet är negativt inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

Resultatreserven får uppgå till högst fem procent av summan av skatteintäkterna samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Resultatreserven ska kunna nyttjas för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås. Därmed ges möjlighet att utjämna hastiga förändringar i de ekonomiska förutsättningarna mellan åren.

Kommunfullmäktige beslutar om disposition till och från resultatreserven.

3.1 Avsättning till resultatreserven

Avsättning får årligen ske enligt den maximala nivå som stadgas i kommunallagen;

1. Den del av årets resultat, efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1% av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, eller
2. Den del av årets resultat, efter balanskravsjusteringar, som överstiger 2% av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om det egna kapitalet är negativt inklusive ansvarsförbindelser för pensionsförpliktelser.

En reservering får göras om resultatreserven efter reserveringen uppgår till ett belopp som motsvarar högst 5% av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Om medel avsätts till resultatreserven ska det framgå i förvaltningsberättelsen.

3.2 Disponering av resultatreserven

Disponering av medel ska alltid bidra till att uppnå god ekonomisk hushållning. Medel får användas för att täcka vissa särskilda, planerade kostnader ett enskilt år, exempelvis omstruktureringar av verksamhet, för att på sikt nå en god ekonomisk hushållning.

Medel får även användas vid oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall, så länge det bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning.

Om medel disponeras från resultatreserven ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts.

Det är Kommunstyrelsen som lämnar förslag i årsredovisningen till Kommunfullmäktige avseende avsättning eller disponering av resultatreserv.

4. Resultatutjämningsreserv (RUR)

Under 2023 beslutade riksdagen att Resultatutjämningsreserven (RUR) ska avvecklas och ersättas av Resultatreserven (RER). Sista året för avsättning av medel till RUR var redovisningsåret 2023. Medel från RUR får nyttjas till utgången av år 2033. Syfte med resultatutjämningsreserven var att göra det möjligt att skapa en reserv under goda tider för att senare kunna använda den när underskott uppstår till följd av en lågkonjunktur. Reserven är till för att utjämna normala svängningar i ekonomin över en konjunkturcykel för att därigenom skapa större stabilitet i verksamheterna.

Det är Kommunfullmäktige som beslutar om disposition av medel från resultatutjämningsreserven.

4.1 Disponering av resultatutjämningsreserven

Resultatutjämningsreserven får användas för att täcka underskott som uppstår på grund av lågkonjunktur eller andra stora förändringar i kommunens ekonomiska förutsättningar.

Planerad användning av resultatutjämningsreserven får göras om utvecklingen av det årliga skatteunderlaget för riket understiger skatteunderlagets utveckling i genomsnitt de senaste tio åren. Planerad användning får också göras för att täcka underskott på grund av förändringar i kommunens ekonomiska förutsättningar.

Resultatutjämningsreserven får användas i de fall balanskravsresultatet är negativt och maximalt för att uppnå ett nollresultat. Resultatutjämningsreserven får inte bli negativ.

Resultatutjämningsreserven kan disponeras i samband med bokslut för att täcka oplanerade underskott.

Resultatutjämningsreserven får inte användas för sänkning av utdebitering/skattesatsen. Beslut om planerad användning av resultatutjämningsreserven fattas i samband med fastställande av verksamhetsplan och budget. I årsredovisningen fastställs den slutliga användningen